

Att vara pollineringsvärd

Att du får både högre skörd och bättre kvalitet av till exempel bönor, raps, klöverfrön, gurkväxter, frukt och bär när blommorna pollineras väl vet de flesta. Men vad behöver du tänka på när du hyr in bikupor?

Det finns mycket du kan göra som pollineringsvärd för att få ett så bra samarbete som möjligt med din biodlare, till exempel att säkra en bra uppställningsplats för bina. Nedan ser du några bra tips på vägen.

- Se till att det finns körväg ändå fram till uppställningsplatsen. Bikupor är tunga.
- Ordna skydd mot avdrift av växtskyddsmedel – även så kallade icke-bigiftiga medel påverkar bina negativt.
- Solen ska komma åt under morgon och förmiddag, så att bina lockas på arbete tidigt. På eftermiddagen är skugga bättre, så att avkylning av kuporna inte tar för mycket av binas energi.
- Det får gärna finnas träd och buskar runt kuporna, men utan att grenarna hänger in över dessa. Ljudet av fallande regndroppar stressar bina.
- Det behövs tillgång till rent vatten nära kuporna. Vatten behövs för avkylning av kuporna. Om det finns nära får bina mer tid över att pollinera. Vattnet ska vara rent, det vill säga skyddat från avdrift av växtskyddsmedel. Bina måste komma åt vattnet utan risk. Lägg en pappers-tunn bit frigolit med cirka en centimeters håll igenom på vattenytan, då kan bina dricka genom hålen utan att ramla i.

Dragväxter hela säsongen

Genomsnittligt kostar det tio kilo honung att flytta en kupa under säsongen. Bina blir stressade, vill rädda sin honung och äter därför upp så mycket

som möjligt när flyttningen inleds. Därför är det en stor fördel om det finns blommor nära uppställningsplatsen hela säsongen så att bina kan stå kvar utan förlust för biodlaren – det minskar priset för pollineringen. Förslag på hur detta kan ordnas till nytta för både växtodlare och biodlare är:

- Obrukade fältkanter med insädd av bra biväxter som klöver, vicker, sötväppling, cikoria, bovete, solrosor med mera. Det ger extra mycket ekologisk fokusareal, och behöver vid insädd av blommande växter inte putsas. Du kan utnyttja kanterna för att locka pollinatörer. Snabbblommande honungsört före grödans blomning, och till exempel solrosor som blommar när grödan blommat över.
- Insädd av klövervall i spannmål runt fältet som ska pollineras (ger ekologisk fokusareal). Ännu bättre är att så in redan i fjolårets gröda för tidig blomning.
- Kvävefixerande grödor som ärter, bönor, klöver, lusern, vicker och sötlupin (ger ekologisk fokusareal).
- Rapsfält eller klövervallar nära fältet som ska pollineras. Andra bra biväxter som passar i vallar är exempelvis cikoria, kummin, svartkämpar och pimpinell.
- Insädd av honungsört i ensilage.

Blommorna gynnar inte bara pollinatörerna, utan även andra nyttodjur som minskar behovet av till exempel bladlusbekämpning i grödan. Samt vilt åt höstens jakt.

Bra, skyddad uppställningsplats utan "takdropp"

Kirsten Jensen
Enheten för landsbygdsutveckling